

Britská ženská hororová literatúra a protofeminizmus – školiteľka Dr. phil. Dobrota Pucherová Hlavným cieľom dizertačnej práce bude analyzovať príbehy o duchoch od anglických autoriek 19. a začiatku 20. storočia, ako napríklad Ann Radcliffe, Mary Shelley, Mary Elizabeth Braddon, Vernon Lee, alebo Charlotte Turner Smith. Bude nás zaujímať, akými prostriedkami tieto texty vytvárajú hororovú poetiku (horor navodený neľudskými bytosťami) a aké sú jej implikácie v dobovom kultúrnom a spoločenskom kontexte. Konkrétne sa budeme pýtať, akú pozíciu majú tieto texty voči dobovému protofeministickému diskurzu a konceptu New Woman (nová žena). Teoretické a metodologické nástroje budú predovšetkým feministická literárna veda a queerové čítanie.

Sci-fi, špekulatívna fikcia a fantasy literatúra v novej ére neistoty – školiteľ Johannes D. Kaminsky, PhD. V posledných rokoch došlo k renesancii fantasy literatúry, ako aj vedeckej a špekulatívnej (FVŠL) literatúry ako spôsobu, ako zmapovať komplexné témy nemimetickým spôsobom. Nadšené prijatie Margaret Atwood, Kima Stanleya Robinsona a Liu Cixina podčiarkuje zmenu, ktorá ukazuje, že rôzne skupiny čitateľov na celom svete prijímajú beletriu, aby získali orientáciu v novej ére neistoty. Táto literatúra slúži jednak ako platforma na diskusiu o vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi, zvieratami a technosférou. V osobnejšom meradle však ponúka literatúra FVŠL aj jedinečné možnosti diskutovať o intímnych vzťahoch v pojmoch mimo skutočnosti, keďže utopická rodová politika sa premieta do virtuálnych realít, exoplanét a mimozemských foriem života. Vzhľadom na to, že tento žáner oslovuje spisovateľov a spisovateľky so širokým spektrom politických názorov, je potrebné sa ním zaoberať primeraným spôsobom. Na jednej strane existuje tendencia zdôrazňovať aspekty, ktoré tento žáner charakterizujú, v priaznivom svetle, napr. vyzdvihovaním jeho literárnej príťažlivosti a progresívnych hodnôt. Na druhej strane je potrebné diskutovať a hodnotiť príklady, ktoré fungujú mimo tejto sféry. Aké riešenia ponúka techno-optimistická vesmírna opera v kontexte existenciálnych hrozieb a spoločenského kolapsu? Aký je vzťah survivalistickej beletrie k meniacemu sa vnímaniu mužskosti? Celkovo má súčasná FVŠL literatúra tendenciu obetovať jazykovú komplexnosť v prospech ľahkej čitateľnosti. Ktoré príklady posúvajú hranice medzi komerčnou prózou a umeleckým vyjadrením? (Upozorňujeme, že jazykom dohľadu bude angličtina alebo nemčina.)

Spomínanie a zabúdanie ako predmet vied o živote a literárnej vedy – školiteľ Mgr. Roman Mikuláš, PhD. Pamäť konštituuje našu osobnú identitu. Zatiaľ čo väčšina literárnovedných štúdií sa upriamuje na aspekt spomínania, zabúdaniu sa dostáva menej pozornosti. Zabúdanie výrazne narúša náš pocit identity. Početné texty súčasnej nemeckojazyčnej proveniencie sa zaoberajú neurobiologickými ochoreniami, ktoré spravidla vedú k strate pamäti spojenej s narušeným pocitom identity. V mnohých textoch môžeme pozorovať literárne stratégie, ktoré sú založené na reflexii rozpadu osobnej identity priamo v procese písania. Hranica medzi diskurzmi, diskurzom literatúry a diskurzom biomedicíny alebo neurobiológie, sa tu prekračuje rôznymi spôsobmi. Na základe tejto tematickej orientácie sa uplatňuje koncept interdiskurzivity, ktorý chceme prepojiť s koncepciou vied o živote Ottmara Etteho. Navrhovaný dizertačný projekt sa bude venovať literarizácii procesov, ktoré sa primárne diskutujú na úrovni špeciálnych vedných disciplín, ako je neurobiológia a biomedicína. Rozmer dizertačného projektu je však širší. Dizertačný projekt sa sústreďí na problematiku literarizácie osobnej identity a jej narušenia či straty v dôsledku rôznych porúch. V neposlednom rade sa budú analyzovať príklady, ako môže interdiskurzívne koncipovaný pojem pamäti pomôcť prepojiť pamäťové procesy s predstavami o identite a individualite. Na druhej strane sa na tomto pozadí zviditeľnia stratégie naratívov, ktoré stvárajú práve tieto procesy prežívania vnútorného sveta.

